

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 19C/105/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116206495
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Baranová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2019:8116206495.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudkyňou JUDr. Danielou Baranovou v právnej veci žalobkyne: E. O., H.. XX.XX.XXXX, R. C. O. XXX/X, XXX XX S. zastúpenej ADVOKÁTSKOU KANCELÁRIOU JUDr. Igor Šafranko, so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 1.788,35 eura, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni 900 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Žiadna zo strán sporu nemá na náhradu trov konania právo.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 30.3.2016 domáhala voči žalovanému primeraného finančného zadostučinenia vo výške 1.788,35 eura, pričom svoj návrh odôvodnila tým, že „v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 10C/245/2013 bola ako žalovaná v postavení spotrebiteľa. Žalobou sa žalovaný voči nej domáhal zaplata sumy 2 325,83 eura s prísl., pričom v konaní bola z väčšej časti úspešná, nakoľko rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 10C/245/2013, z 2.4.2014, ktorý sa stal právoplatný 21.5.2014 (1. výrok), 14.1.2015 (2. a 3. výrok) ju súd zaviazal žalobcovi zaplatiť sumu vo výške 537,48 eura s prísl- a žalobu v prevyšujúcej časti, t.j. o 1 788,35 eura zamietol.

Rozsah porušenia jej spotrebiteľského práva vyplýva z citovaného rozsudku, ktorý konštatoval, že v prejednávanej veci mal súd za preukázané, že zmluva uzavretá medzi účastníkmi je nepochybne spotrebiteľskou zmluvou. Súd sa v danom prípade zaoberal platnosťou predmetnej zmluvy v súvislosti s posúdením výšky dojednaných úrokov pri posúdení otázky dobrých mravov. V zmluve bol dojednaný úrok vo výške cca 70% ročne, súd poukázal na to, že takto dojednaný úrok je skoro 5-násobne vyšší než úrok pri úveroch poskytovaných bankami v tom čase, na spotrebiteľské úvery s rovnakou dobou splatnosti. Práve túto skutočnosť súd považuje za rozhodujúcu pre posúdenie skutočnosti, či predmetná úverová zmluva je platná, vzhľadom na tam dojednanú výšku úroku. Súd dospel k záveru, že toto dojednanie v úverovej zmluve je neplatným dojednaním, nakoľko je v rozpore s dobrými mravmi. Podľa názoru súdu, práve pre rozpor s požiadavkou dobrých mravov, je dohoda o výške úroku medzi účastníkmi, neplatná. V odôvodnení rozsudku súd poukázal aj na tú skutočnosť, že RPMN pri týchto zmluvách navrhovateľa predstavuje 70 %, čo je zrejme, že v tomto sú započítané ďalšie náklady, poplatky, paušály a služby, ktoré si navrhovateľ účtuje pri takýchto zmluvách, a ktoré podľa názoru súdu reálne neodrážajú výdavky navrhovateľa s poskytovaním týchto služieb a ich jediným cieľom je neprímerane zvyšovať svoj zisk na úkor spotrebiteľov, čím dochádza k narúšaniu dôvery spotrebiteľov v spravodlivé a efektívne fungovanie služieb v tejto sfére. Dodávateľ zneužil svoje postavenie, nekonal

voči nej ako spotrebiteľovi s odbornou starostlivosťou a domáhal sa plnenia zo zmluvy, ktorá obsahovala výšku úrokov, ktoré sú v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa žalobkyne, primerané finančné zadosťučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Pri posudzovaní primeraného finančného zadosťučinenia by mal súd prihliadnuť na všetky okolnosti veci, najmä na to, že som znášala stav právnej neistoty, a že sa žalovaný chcel na môj úkor obohatiť. Na úkor spotrebiteľov, ktorí sa nebránia, sa takýmto spôsobom žalovaný aj obohacuje. Ako spotrebiteľka sa teda obracia so žalobou na súd a uplatňujem si satisfakciu za porušenie spotrebiteľského práva. Výšku primeraného finančného zadosťučinenia si uplatňujem vo výške, v akej sa chcel obchodník na jej úkor obohatiť, teda vo výške 1 788,35 eura.“

2. Žalovaný s návrhom nesúhlasil a poukázal na to, že si ako spotrebiteľka neuplatňovala v žiadnom súdnom konaní porušenie svojich práv alebo povinností. Túto právnu skutočnosť t.j. predchádzajúce úspešné uplatňovanie práv a povinností si nedôvodne zamieňa s tým, že medzi účastníkmi konania prebehlo konanie o zaplatenie 2.325,83 eur s príslušenstvom, vedenom pred Okresným súdom Prešov pod sp.zn. 10C/245/2013. Toto samo o sebe nezakladá žiadny zákonný dôvod alebo predpoklad uplatňovania primeraného finančného zadosťučinenia, pričom poukazuje iba na odôvodnenie rozsudku, kde je porovnávaná výška úroku, za ktorý bol úver poskytnutý s priemernou výškou úrokov pri úveroch poskytovaných bankami, avšak porovnávanie úrokových sadzieb bánk a nebankových subjektov je zavádzajúce a vecne nedôvodné. Finančným trhom je „sústava subjektov finančného trhu, jeho nástrojov a transakcií (finančných investícií) s týmito nástrojmi a medzi týmito subjektmi. Pri porovnávaní sa má zobrať nielen hodnota obvyklej odplaty, ale aj spôsob a miera zabezpečenia záväzku, objem poskytnutých prostriedkov a lehota splatnosti. Pritom porovnávanie s údajmi bánk je samo o sebe nesprávne - banka si svoj „zisk“ účtovala v danom období aj za vedenie úverového účtu, spracovanie platieb, a pod. čiže úrok nebol pre ňu jediný výnos za požičanie peňazí, ale bol tam celý rad ďalších položiek, ktoré musel dlžník platiť. Namietal, že žalobkyňa nevrátila späť žalovanému ani len to, čo jej žalovaný na základe Zmluvy o revolvingovom úvere č.: 8300028069 poskytol a čo bolo priznané už aj skorším právoplatným rozhodnutím Okresného súdu Prešov, sp. zn. 10C/245/2013-37. Uvedené tiež potvrdzuje, že nie žalobkyňa vznikla majetková ujma, ale práve naopak poškodeným je v tomto prípade práve veriteľ - žalovaný, keďže jemu vznikla majetková ujma z dôvodu neplnenia žalobkyne.

Rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 30.11.2017 č.k. 19C/105/2016-25 súd žalobu zamietol a priznal žalovanému voči žalobkyňi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, pričom poukázal na to, že nebola naplnená dikcia zákona uvedená v § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, pretože v pôvodnom konaní nebola úspešná v pozícii spotrebiteľky uplatňujúcej voči dodávateľovi porušenie svojich spotrebiteľských práv, len sa úspešne aj to len čiastočne voči nárokom dodávateľa bránila.

3. V dôsledku podaného odvolania žalobkyne odvolací súd uznesením Krajského súdu v Prešove zo dňa 30.1.2019 č.k. 23Co/59/2019-88 zrušil rozsudok a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, pričom poukázal na to, že „súhlasí s názorom, že ani z § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa ani z citovaného uznesenia Najvyššieho súdu SR nevyplýva, že za úspešné uplatnenie porušenia práv alebo povinností možno považovať len uplatnenie takýchto nárokov v pozícii žalobcu alebo žalovaného, ktorý podal vzájomný návrh. Je pravda, že uznesenie NS SR 6Cdo/389/2015 hovorí práve o takýchto prípadoch, avšak neformuluje, že výlučne takýto prípad napĺňa dôvody na aplikáciu § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa. Navyiac, tento právny záver NS SR nebol vecným dôvodom odmietnutia dovolania, bol spomenutý len ako obiter dictum, teda argument, ktorý nebol podstatný pre rozhodnutie a v systéme common law (z ktorého precedenčná záväznosť rozhodnutí vyplýva) nie je záväzným prvkom rozhodnutia. Podľa názoru odvolacieho súdu výklad, ktorý viac napĺňa účel zákona, je ten, že za úspešné uplatnenie porušenia práv alebo povinností možno považovať aj procesnú aktivitu spotrebiteľa v pozícii žalovaného. Dôležité je, aby svoje spotrebiteľské práva aktívne v súdnom konaní uplatňoval a dosiahol rozhodnutie vo svoj prospech (minimálne čiastočne). Keďže súd prvej inštancie nesprávnou aplikáciou práva nevykonal dôkazy a nezistil skutkový stav týkajúci sa toho, či a akú aktivitu spotrebiteľ v konaní vyvinul, aký postih mu v konaní hrozil a nezistil všetky okolnosti dôležité pre určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia, odvolací súd zrušil napadnuté uznesenie postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Súd prvej inštancie zistí, či žalobca úspešne uplatňoval v konaní 10C/245/2013, vedenom na Okresnom súde Prešov svoje práva ako spotrebiteľ, či bol pri ich uplatňovaní aktívny a úspešný a ak áno (čo i len čiastočne), nárok na primerané finančné zadosťučinenie prichádza do úvahy. Jeho výšku je potrebné určiť podľa zásad primeranosti, teda s prihliadnutím aj na ujmu, ktorá žalobkyňi hrozila a s prihliadnutím aj na obsah vzťahu, v ktorom sa toto porušenie udialo.

4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobkyne, oboznámením listinných dôkazov: rozsudok Okresného súdu Prešov vo veci 10C/245/2013, vyjadrenie žalovaného a zistil tento skutkový stav:

5. Žalobkyňa je fyzická osoba - spotrebiteľka.

6. Žalovaný je vedený v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I v oddieli Sro vo vložke č. 22160/B v predmete činnosti o.i. aj poskytovanie pôžičiek a úverov nebankovým spôsobom z vlastných zdrojov.

7. Právoplatným rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 2.4.2014 č.k. 10C/245/2013-37 bolo rozhodnuté v spore o zaplatenie sumy 2.325,83 eur s príslušenstvom., že žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanému 537,48 eur, a to v mesačných splátkach po 20 eur splatných vždy do 15-teho dňa v mesiaci počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku, do úplného zaplatenia dlhu pod následkom straty výhody splátok, v prevyšujúcej časti súd z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že zmluvný vzťah účastníkov je zmluvným vzťahom medzi spotrebiteľom a dodávateľom a zmluva, ktorá bola uzavretá, je spotrebiteľskou zmluvou, nakoľko odporca ako spotrebiteľ nemohol individuálne ovplyvniť obsah vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

8. Súd na okolnosti uzavretia zmluvy vypočul žalobkyňu, ktorá sa na pojednávanie dostavila a vypovedala, že zmluvu uzavrela tak, že dostala do schránky reklamu, na čo bola v Prešove na predajnom mieste a požiadala o úver, ktorý spočiatku splácala., ale potom bola prepustená zo zamestnania a viac nemohla. Toho času je nezamestnaná bez nároku na akúkoľvek dávku. Žiadala priznať úver 1 500 eur, ktorý aj bol schválený, ale poslali jej len sumu 1 277 eur. O tom, že má platiť poplatok 222,95 eur za možnosť odkladu splatnosti splátok nebola upovedomená, ani to nežiadala.

9. Súd sa v danom prípade zaoberal platnosťou predmetnej zmluvy v súvislosti s posúdením výšky dojednaných úrokov pri posúdení otázky dobrých mravov. Zo štatistiky Národnej banky Slovenska v marci 2010 pri spotrebiteľských úveroch s dobou splácania od 1 do 5 rokov predstavovala priemerná úroková miera 13,37 %. V tejto súvislosti, pokiaľ sa jedná o dojednaný úrok v tomto vzťahu medzi účastníkmi konania, ktorý bol dojednaný vo výške cca. 70 % ročne, súd poukázal na to, že takto dojednaný úrok je skoro 5-násobne vyšší než úrok pri úvere poskytovaný bankami v tomto čase na spotrebiteľské úvery s rovnakou dobou splatnosti. Práve túto skutočnosť súd považoval za rozhodujúcu pre posúdenie skutočnosti, či predmetná úverová zmluva je platná, vzhľadom na tam dojednanú výšku úroku. Súd dospel k záveru, že vzhľadom na nutnosť zvýšenej ochrany spotrebiteľa má za to, že toto dojednanie v úverovej zmluve je neplatným dojednaním, nakoľko je v rozpore s dobrými mravmi. Túto časť nemožno oddeliť od ostatných častí úverovej zmluvy, nakoľko je to podstatná časť tejto úverovej zmluvy, preto súd považoval celú úverovú zmluvu za neplatnú, nakoľko je táto v rozpore s dobrými mravmi. Pokiaľ došlo k plneniu z neplatného právneho úkonu v zmysle Občianskeho zákonníka je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal. Z predmetnej zmluvy obdržala v tomto spore žalobkyňa sumu 1.277,05 eur a splatila 739,57 eur, teda nesplatený rozdiel činí 537,48 eur, na zaplatenie ktorej súd v tomto spore žalobkyňu zaviazal a povolil jej dlh splatiť v splátkach.

10. Na odvolanie v tomto konaní žalobcu rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 3.12.2014 č.k. 2Co 161/2014-59 bol rozsudok súdu prvej inštancie v zamietavej časti potvrdený.

11. Na pojednávaní konanom dňa 27.5.2019 žalobkyňa uviedla, že „ je rómskej národnosti a má len základné vzdelanie. V roku 2010 bola zamestnaná, avšak mali deti vo veku 9 a 7 rokov a jej manžel nemal stabilný príjem. V podstate aj on bral úvery, pretože potrebovali na živobytie a nevedeli vyjsť. Išla preto do PROFÍ CREDITu a pýtala sumu 1.500 eur, ale bola jej daná len suma 1.277 eur. Nerozumela ročnej úrokovej sadzbe 70 %. Pani, čo s ňou uzatvárala zmluvu, jej nič nevysvetľovala, len od nej získala údaje, potom ju poslala vonku, zmluvu vypísala, potom ju zavolala naspäť, aby to podpísala a to bolo všetko. Nič iné jej povedané nebolo. Akurát jej povedala, že o 3-4 dni mi prídu peniaze na účet, to je všetko.

Ohľadom možnosti odkladu splátok jej povedala, že ak by išla na maródku, môže si na 3 mesiace platby odložiť, ale že bude za toto odloženie platiť, jej nič nepovedala.

Toho času žije iba z invalidného dôchodku 250 eur a z toho vlastne žije celá rodina, lebo majú ešte ďalšie dlhy. Keď prestala tento dlh platiť, lebo nemala z čoho, tak prišiel asi 5-6 krát niekto z PROFÍ

CREDITU a zakaždým pýtal peniaze. Ona mu zakaždým povedala, že nemá z čoho ten dlh zaplatiť, ale on sa nedal odbiť a stále od nej tieto peniaze pýtal.“

12. Na základe takto zisteného skutkového stavu súd právne uzatvára:

13. Predmetom konania je nárok žalobkyne, ktorý tento odvádza od ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z.

14. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom do 09.06.2013, osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu.

15. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom od 10.6.2013, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

16. Súd s prihliadnutím na právny názor odvolacieho súdu vysloveným v zrušujúcom uznesení konštatuje, že v danom prípade v zmysle dodatočného dokazovania výsluchom žalobkyne a oboznámením celého spisového materiálu v zmysle tohto právneho názoru možno ustáliť, že žalobkyňa je vzhľadom na svoj sociálny status a vzdelanie zraniteľnou spotrebiteľkou, ktorá v danom prípade síce sama požiadala o úver, avšak úverová spoločnosť úžernými úrokmi zaviazala ju na zaplatenie oveľa vyššej sumy, než aká by prináležala v danom prípade. Skutočnosť úžerného úroku spôsobuje absolútnu neplatnosť tejto úverovej zmluvy a hoci bola žalobkyňa zaviazaná na zaplatenie istiny, ktorú z titulu poskytnutého úveru nezaplatila, táto skutočnosť nemá vplyv na možnosť uplatnenia nároku na primerané finančné zadosťučinenie.

V pôvodnom konaní bola ako spotrebiteľka aktívna v spore, ktorý viedol proti nej žalovaný a nebyť tejto jej aktívnej účasti na pojednávaní a výpovede o okolnostiach uzavretia zmluvy, súd by nemal k dispozícii informácie o reálnom skutkovom stave.

17. Súd preto považuje nárok žalobkyne na primerané finančné zadosťučinenie z tohto dôvodu za čiastočne dôvodný, a pokiaľ táto žiadala zaplatiť z titulu primeraného finančného zadosťučinenia sumu, o ktorú žaloba v pôvodnom konaní bola zamietnutá, súd ustálil jej nárok na sumu 900 eur, ktorú považuje vzhľadom na okolnosti prípadu za dostatočné finančné zadosťučinenie za porušenie spotrebiteľskej legislatívy, hlavne v súvislosti s úžerným úrokom.

18. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa ustanovení §§ 255 a 262 CSP, podľa ktorých súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

19. Keďže pomer úspechu a neúspechu strán sporu bol približne rovnaký, súd rozhodol, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresný súd Prešov. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha. (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré ne boli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 CSP).